

Verksamhetsberättelse 2017, nämndversion (långversion)

Produktionsutskottet

Daterad 2018-02-14

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Periodens resultat.....	3
2.1 Driftredovisning.....	3
2.2 Investeringsredovisning.....	6
3 Viktiga händelser i verksamheten	6
4 Redovisning av mål (helår)	10
5 Utmaningar inför framtiden	14

1 Inledning

Bildningsdirektören har ordet:

Verksamheterna inom kommunstyrelsens produktionsutskott visar överlag fortsatt god utveckling och hög kvalitet, vilket bekräftas i såväl interna som externa mätningar och granskningar. Måluppfyllelsen var hög inom samtliga verksamhetsområden. Ekonomiskt redovisar dock samtliga verksamhetsområden underskott, och kommunstyrelsens produktionsutskott totalt ett underskott på 11,6 mnkr i bokslut 2017.

Perioden har präglats av många spännande projekt och aktiviteter som har tagits emot väl av barn, elever, patienter och kunder inom egenregins vård, skola och omsorg.

Inom förskolan har både chefer och medarbetare varit involverade i det systematiska kvalitetsarbetet. Det har också varit ett starkt fokus på värdegrundsfrågor samt på att vidareutveckla de pedagogiska lärmiljöerna.

Grundskolorna har genomfört insatser för att underlätta implementeringen av de nya skrivningarna i grundskolans läroplan gällande fritidshemmen och förskoleklassen samt i grundskolans läroplan och gymnasiet ämnesplaner gällande digitalisering. Tillsammans med de fristående skolorna i kommunen har insatser också gjort för att stärka likvärdigheten i skolornas betygsbedömningar utifrån elevernas resultat på de nationella proven.

Inom vård och omsorg har fokus legat på fortsatt digitalisering, kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Dessutom har verksamheternas eget kvalitetsarbete i kombination med externa granskningar bidragit till att rutiner och riktlinjer inom kvalitetsledningssystemet har kunnat justeras och förfinas ytterligare.

Från och med den 4 september ingår utbildnings- och kulturkontoret tillsammans med produktionskontoret i den nybildade bildnings- och omsorgsförvaltningen. Organisationen ska medföra en mer resurseffektiv, tydlig och sammanhållen förvaltning. Den politiska styrningen har inte förändrats, vilket medför att bildnings- och omsorgsförvaltningen rapporterar till kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden samt kommunstyrelsens produktionsutskott. Ett mer likvärdigt arbete mellan förvaltningen och nämnder/utskott är initierat.

2 Periodens resultat

2.1 Driftredovisning

(mnkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	901,1	895,5	-5,6
Verksamhetens kostnader	901,1	907,1	-6,0
Nettokostnader	0,0	-11,6	-11,6

2.1.1 Avvikelse mot budget

(tkr)	Budget			Bokslut			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Ledning o administration	17 957	17 957	0	12 719	12 372	347	-5 238	5 585	347

(tkr)	Budget			Bokslut			Avvikelse		
Förskolor	111 905	111 905	0	111 583	112 207	-624	-322	-302	-624
Ungdom och skola	595 885	595 885	0	600 599	603 286	-2 687	4 714	-7 401	-2 687
Vård och omsorg	175 386	175 386	0	170 659	179 273	-8 614	-4 727	-3 887	-8 614
Totalt	901 133	901 133	0	895 560	907 138	-11 578	-5 573	-6 005	-11 578

ÖVERGRIPANDE LEDNING OCH STYRNING

Övergripande ledning och styrning avslutar året med ett mindre överskott på 0,3 mnkr. Detta beror på att bufferten för extraordinära kostnader inte har behövt användas till fullo.

FÖRSKOLAN

Sammantaget redovisar de 14 förskolorna och två öppna förskolorna ett underskott på 0,6 mnkr, vilket är en förbättring med 0,4 mnkr jämfört med 2016 då resultatet var minus 1,0 mnkr. Sex förskolor redovisar positiva utfall och åtta redovisar negativa utfall. Ett stort fokus har under året lagts på ekonomiska uppföljningar, bland annat har månadsuppföljningar införts. Det sjunkande barnantalet i åldern 1–5 år i kommunen innebär ett fortsatt ökat överskott på förskoleplatser. Detta gäller flera områden i kommunen, men framförallt i Djursholm. Färre inskrivna barn än förskolorna är dimensionerade för innebär lägre intäkter och då många av kostnaderna är fasta eller trögrörliga är det svårt att anpassa kostnaderna till minskade intäkter. Exempelvis krävs en viss minimibemanning av personal, oavsett barnantal, bland annat för att kunna klara öppettiderna på de mindre enheterna.

UNGDOM OCH SKOLA

Totalt sett visar verksamhetsområdet ungdom och skola ett underskott på 2,7 mnkr, vilket är en försämring med 2,9 mnkr jämfört med 2016 då resultatet var ett överskott på 0,2 mnkr. Generellt för alla enheter inom skolsektorn är att personalkostnaderna ökar både på grund av hög löneökning (högre än skolpengsuppräkningsindex) men också på grund av löneglidning. Flera av statsbidragen är till för att öka både bemanning och löner och det har blivit en högre personalomsättning som gör att löneglidningen ökar.

Flera grundskolor upplever att kostnaderna för elever med speciella behov ökar, både till följd av större stödbehov och att det finns fler elever med stödbehov. Skolorna söker ersättning för detta men får sällan täckning för alla sina kostnader, vilket då tynger skolans ekonomi.

Utav de åtta grundskoleenheterna så går fyra stycken med positivt resultat och fyra med negativt resultat. Vasaskolan hade under början av höstterminen ett elevtapp på 25 elever och har därför ett underskott på 1,4 mnkr. Det är nästintill omöjligt att förändra personalorganisationen i september, men det finns en plan för hur det arbetet ska gå till under 2018. De övriga tre grundskolornas underskott förklaras huvudsakligen av löneglidning till följd av personalomsättning.

Danderyds gymnasium har under de senaste två åren arbetat efter sin handlingsplan för ekonomi i balans och lyckats väldigt bra med att få skolan i balans. Dock avslutades 2017 med ett underskott på 0,6 mnkr vilket beror på att man tappade drygt tio elever i början av höstterminen på grund av sent andrahandsintag i åk 1 på andra skolor och för att några fler elever än vanligt valt att studera utomlands under åk 2.

Enheten för flerspråkighet får till största del sina intäkter från utbildningsnämnden, modellen för deras intäkter ska ses över under 2018. Stora förändringar har gjorts sedan enheten flyttades till Kevingskolan i april 2016. De nya lagar och regler som nu gäller har eller håller på att införlivas i

organisationen. Verksamhetsstödet som behövs är på väg att införas och de administrativa rutinerna slipas så organisationen bättre kan möta de krav som ställs.

Ungdomsmottagningen håller sin budget som består av fasta anslag från Danderyds och Vaxholms kommuner samt en rörlig ersättning från landstinget utifrån antalet enskilda besök. Därutöver finns ett tillfälligt riktat statsbidrag för att stärka ungdomars psykiska hälsa.

Kulturskolan avslutar året med ett underskott på 0,6 mnkr. Antal elever har under året varit färre än planerat och eleverna tenderar att byta kurser i större utsträckning innan de bestämmer sig. Dessutom har avhoppet varit flera än tidigare år, vilket ytterligare försvårar planeringen. Då elevavgifterna är en stor del av budgeten finns det en risk med att pröva nya inriktningar som kanske inte ger full utdelning redan första året. Inte minst mot bakgrund av barns och ungdomars allt frekventare byten av aktiviteter. Det som ena året lockade många barn kan vara "helt ute" nästa år.

VÅRD- OCH OMSORG

Totalt för vård och omsorg

Verksamheterna inom området vård och omsorg redovisar ett totalt underskott på 8,6 mnkr, vilket är en försämring med 1,8 mnkr jämfört med 2016 då resultatet var minus 6,8 mnkr.

Vård- och omsorgsboendena

De fyra vård- och omsorgsboendena redovisar ett totalt underskott på 0,5 mnkr, vilket är en försämring med 0,2 mnkr jämfört med 2016 då resultatet var minus 0,3 mnkr.

Hemtjänst Danderyd

Hemtjänst Danderyd redovisar ett underskott på 9,2 mnkr.

Generellt om Hemtjänst Danderyds underskott

I rapporten "Fördjupad analys av hemtjänstens förutsättningar för ekonomi i balans" redovisade produktionskontoret i december 2016 till produktionsutskottet ett antal faktorer som indikerar högre produktionskostnader för Hemtjänst Danderyd än vad fristående utförare har. Bland annat kan nämnas högre personalkostnader än vad LOV-avtalet anger då andelen undersköterskor är högre än minimikravet på 50 procent utbildad personal. Den låga personalomsättningen har medfört en relativt sett högre medellålder, vilket innebär högre kostnader för fler semesterdagar och högre kostnader för pensioner. Vidare nämns högre kostnader för pensioner samt högre kostnader på grund av miljökrav vad gäller leasingbilar.

Jämförelse med bokslut 2016

Jämfört med 2016 minskade hemtjänstens intäkter med 3,9 mnkr samtidigt som kostnaderna minskade med 0,9 mnkr, vilket gav ett försämrat resultat med 3,0 mnkr. Antalet kunder 2017 har minskat något, från cirka 272 st i snitt till cirka 260 st i snitt (en minskning med cirka fyra procent). Att intäkterna sjunkit så mycket beror främst på att genomsnittligt antal biståndsbedömda timmarna per kund har minskat samt på att biståndsbedömarna minskat antalet beslut om korta insatser och därmed minskat antalet insatser som benämns "tillsyn" som gett en schablonersättning för 15 minuter. Att kostnaderna inte kunnat sänkas lika mycket som intäktsminskningen från 2016 till 2017 beror framförallt på följande faktorer:

- Det svåra rekryteringsläget vad gäller undersköterskor/vårdbiträden har inneburit att Hemtjänst Danderyd haft höga kostnader för övertidsersättning till den tillsvidareanställda personalen under sommaren. Kollektivavtalet som gäller för anställda i kommunal regi ger en övertidsersättning som innebär att kostnaderna ökar med cirka 50 procent jämfört med om en timvikarie arbetat. Merkostnaden beräknas till cirka 0,5 mnkr.
- Merkostnaden på helåret 2017 för löneökningen för Kommunals medlemmar från och med 1 maj 2016, 4,3 procent jämfört med budgeterade 2,0 procent, är cirka 0,7 mnkr.
- Det har inte gått att minska antalet personal i proportion till intäktsminskningen då

kringtiden per anställd, framförallt förflyttningstiden mellan kunderna, ökat när antalet timmar/kund har sänkts samtidigt som antalet kunder är oförändrat. Om antalet verksamhetspersonal skulle ha minskats motsvarande hela intäktsminskningen skulle det ha lett till att kunderna inte kunnat få de insatser de har beviljats.

- Kostnader för lokalkyra, leasingbilar, telefoner, avtal med kommunledningskontorets avdelningar, ledning med mera som är svåra att påverka på kort sikt.

LSS

Sammantaget redovisar LSS ett totalt överskott på 1,1 mnkr, vilket är en förbättring med 1,4 mnkr jämfört med 2016 då resultatet var minus 0,3 mnkr. Verksamheten inom personlig assistans är stabil vad gäller antalet kunder och ett digitalt verksamhetssystem har införts, vilket underlättar uppföljningen. Ledningsorganisationen har förändrats och blivit tydligare, vilket medverkat till att LSS-boendena nu är i ekonomisk balans.

2.2 Investeringsredovisning

(mnkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Centralt	800	0	800
Förskola	900	443	457
Ungdom och skola	2 950	2 179	771
Äldreomsorg och LSS	350	163	187
Nettokostnader	5 000	2 785	2 215

Totalt 2,8 mnkr av budgeterade 5,0 mnkr i investeringsmedel har använts.

Enheterna inom förskola, skola och gymnasium har i huvudsak använt sina investeringsmedel till inköp av möbler. Kulturskolans investeringsmedel har till största del använts till nya instrument.

3 Viktiga händelser i verksamheten

ÖVERGRIPANDE LEDNING OCH STYRNING

Den 1 mars 2017 slogs produktionskontoret samman med utbildnings- och kulturkontoret. Det gemensamma namnet blev då utbildnings- och kulturkontoret. Efter en genomgripande omorganisation föddes sedan en helt ny förvaltning, bildnings- och omsorgsförvaltningen (BOF), den 4 september 2017. Till bildningsdirektör tillika förvaltningschef utsågs dåvarande produktionsdirektör. Under hösten tillsattes en tillförordnad bildningsdirektör som finns på plats till och med 30 juni 2018 och då ersätts av den nye bildningsdirektör som har rekryterats för uppdraget.

Kommunens chefs- och ledarutvecklingsprogram för alla chefer inom kommunen påbörjades under hösten.

FÖRSKOLAN

Balanserade styrkort

Förskolecheferna har infört så kallade balanserade styrkort för 2016–2019 som arbetats fram tillsammans med verksamhetschef förskola. Varje år utvärderas förskolornas nuläge och pågående inre arbete i relation till treårsplanen i styrkortet, och en ettårig handlingsplan för nästkommande verksamhetsår tas fram. Den handlingsplanen ligger till grund för förskolans verksamhetsplan. Under 2017 har huvudsakligt fokus varit att, både gemensamt och enskilt på varje förskola, fortsätta implementera och fördjupa de pedagogiska utvecklingsprocesser som påbörjats under året.

Kvalitetssäkring

Under våren har systemadministratörer från det företag som levererar det digitala dokumentationsverktyget Förskoleappen besökt nätverksgruppen för implementering i förskolorna i syfte att vidareutveckla användandet av verktyget. Nätverksgruppen består av administratörer och förskolechefer från samtliga förskolor. En workshop avseende användande av Förskoleappen genomfördes för egenregins förskolor.

Våren 2017 slutfördes även en serie av grundutbildningar för samtliga medarbetare inom förskolan, i kvalitetssäkringssystemet Qualis. Under hösten 2017 deltog sedan förskolecheferna i en vidareutbildning avseende Qualis. Alla förskollärare och förskolechefer deltog därefter i en heldagsutbildning om hur man kan systematisera ett regelbundet användande av Qualissystemet i verksamheten.

Hildingavägen och Borgen blev Qualisgranskade under 2017 och Borgen blev certifierad. Hildingavägen har beställt en omgranskning under vårterminen 2018 och arbetar nu för att verksamheten ska bli certifierad.

Två förskolor, Sättra Äng och Norra Åsgård, har haft granskning enligt Våga Visa på uppdrag av dåvarande utbildnings- och kulturkontoret. Våga Visa är ett kollegialt samarbetsprojekt mellan kommuner där kvaliteten granskas utifrån vissa parametrar. Resultaten publiceras på kommunens hemsida.

Medarbetarskap

För att förtydliga yrkesrollerna utifrån uppdraget i förskolan har uppdragsbeskrivningar tagits fram för förskollärare och för barnskötare. Detta som ett led i att förstärka kvalitetsarbetet och tydliggöra lönestrukturen då lokala lönekriterier kan kopplas till beskrivningarna.

I syfte att optimera användandet av de personella resurserna på ett ändamålsenligt vis har en schemalägningsutbildning genomförts för alla förskolor, Scheman läggs nu i HR-systemet Personec P lokalt på förskolorna.

Flera förskolor har haft kompetensutvecklingsinsatser kring arbetsrättsfrågor.

Barns lika rätt

Varje förskola ska arbeta systematiskt, regelbundet och dokumenterat med aktiva åtgärder för att motverka och förebygga trakasserier. Lagen mot diskriminering och kränkande behandling kräver inte längre att en ny Likabehandlingsplan på förskolan upprättas årligen. Förskolecheferna har under hösten 2017 tagit fram mallar för samtliga förskolor att använda lokalt i framtagande av aktiva åtgärder utifrån respektive förutsättningar och behov.

Lärmiljö

De flesta förskolor har under 2017 fokuserat extra mycket på att utveckla de pedagogiska lärmiljöerna, utifrån ett utvecklings- och lärandeperspektiv.

UNGDOM OCH SKOLA

Organisation

Inför höstterminen 2017 ändrades organisationen på Danderyds gymnasium. Ledningen på gymnasiet består nu av fyra likställda rektorer varav en har samordnande funktion för lokaler, mat och datorer. Organisatoriskt befinner rektorerna under den nyinrättade befattningen verksamhetschef skola tillsammans med övriga grundskolerektorer.

Tjänsten som verksamhetschef skola är tillsatt och vederbörande började sitt arbete under november månad.

En ny rektor för gymnasiets samhällsvetenskapliga program, språkintröduktion och elevhälsan har rekryterats under hösten och tillträdde i december.

Från och med läsåret 2017/2018 har ytterligare en klass med elever som läser språkintröduktion på

gymnasiet startats.

Fortsatt satsning för att främja ungdomars psykiska hälsa

Under året har ungdomsmottagningen erhållit ett riktat statsbidrag som har möjliggjort ett utökat förebyggande arbete för att stärka ungdomars psykiska hälsa. På mottagningen har personalresurserna utökats med mer barnmorske- och kuratorstid. Det har möjliggjort en utökning av det utåtriktade förebyggande arbetet och tillgängligheten på mottagningen med bland annat en utökad kvällsmottagning. Personalen har erhållit kunskapshöjande insatser så som "compassion" (medkänsla), fokuserad terapiutbildning, andrologiutbildning (läran om mannen som en biologisk varelse) och en utbildningsdag om könsdysfori (ett psykiskt lidande eller en försämrad förmåga att fungera i vardagen som orsakas av att könsidentiteten inte stämmer överens med det kön som har registrerats vid födseln).

Om regeringen avsätter medel för 2018 kommer nya projektmedel att sökas så att arbetet med att stärka ungdomarnas psykiska hälsa kan fortsätta.

Digitalisering inom Kulturskolan

Kulturskolan har infört ett nytt digitalt verktyg som har gjort kurskatalogen, med direktinformation om kurser, lektionstider och lediga platser, betydligt lättillgängligare för elever och föräldrar. Detta har möjliggjort ett nytt pedagogiskt upplägg där eleverna har fler nivåer att välja bland, utifrån ambition, tid och möjligheter.

Kvalitetssäkring

Under perioden har Ekebyskolan och Kulturskolan blivit granskade med hjälp av kvalitetssäkringssystemet Qualis. Båda skolorna certifierades med god marginal.

På uppdrag av bildnings- och omsorgsförvaltningens beställardel har Våga visa under perioden observerat Vasaskolan. Våga Visa är ett kollegialt samarbetsprojekt mellan kommuner där kvaliteten granskas utifrån vissa parametrar. Resultaten publiceras på kommunens hemsida.

Statsbidrag

Förnyad statsbidragsansökan för befintliga förstelärare har beviljats, vilket möjliggjort en fortsatt satsning på 65 förstelärartjänster i grundskola och gymnasium samt en lektorstjänst i fysik på gymnasiet.

Ett statsbidrag har beviljats för kompetensutveckling inom specialpedagogik på Mörbyskolan. Inom ramen för denna satsning har en lärare fått nedsättning i tjänsten med 10 procent för att kunna handleda tio kollegor.

Nya statsbidragsansökningar har beviljats för utökade satsningar på bland annat lov- och sommarlovskola, vilka därefter har genomförts. Från och med läsåret 2017/ 2018 är lovskola obligatorisk för alla kommuner att erbjuda till de elever i åk 8-9 som riskerar att inte behörighet till gymnasiets yrkesprogram.

Fortsatta satsningar med stöd av statsbidrag har dessutom genomförts avseende lärarlönelyftet, fritidshemmen och lågstadiet samt inom ramen för Kulturrådets Skapande skola.

Sambedömning

En serie skolövergripande sambedömningsmöten genomfördes under våren för de nationella proven i årskurs 3, 6 och 9 i ämnena svenska, matematik och engelska. Både skolorna inom egenregion och de fristående skolorna i Danderyd deltog. Syftet med mötena är att stärka likvärdigheten i bedömningen mellan skolorna.

Skolutvecklingsinsatser

Under året har insatser genomförts för att stödja skolorna i implementeringen av de nya skrivningarna i grundskolans läroplan gällande fritidshemmen och förskoleklassen.

Flera av skolornas lärare och rektorer har dessutom deltagit i implementeringsinsatser gällande de nya skrivningarna om digitalisering i grundskolans läroplan och gymnasieskolans ämnesplaner.

Skolnärvaroteamet har utarbetat en plan för arbetet med att stödja skolornas arbete med elever som har stor frånvaro. Denna kommer att implementeras under 2018.

Det har pågått ett stort utvecklingsarbete på enheten för flerspråkighet under året eftersom verksamheten växer och arbetet tidigare har varit eftersatt.

VÅRD- OCH OMSORG

Digital utveckling

Under året har digitaliseringen fortsatt inom vård- och omsorgsområdet. Exempelvis har Hemtjänst Danderyds schemaläggning underlättats genom att personalens arbetstider nu förs in med automatik både i schemat och i kommunens lönesystem. Ett annat exempel är det systemstöd som införts för personlig assistans så att tidrapporteringen nu kan göras digitalt via en datafil direkt till Försäkringskassan mot vilken assistenter och samordnare legitimerar sig genom Bank-ID. Ett tredje exempel är det införandet på samtliga vård- och omsorgsboenden av ett systemstöd som möjliggör digitala läkemedelssigneringar och signeringar av andra insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen. Arbete med att utveckla och modifiera avvikelsemodulen i verksamhetssystemet Treserva påbörjades. Under 2018 ska medarbetare kunna registrera avvikelser digitalt.

Kompetensutveckling

Under året har alla verksamhetschefer inom vård och omsorg fått en utbildning och information av socialkontoret om IBIC (individens behov i centrum). IBIC är en ny svensk standard för biståndsbeslut och dokumentation inom Socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Ett viktigt syfte med IBIC är att skapa enhetlighet i uppföljning och dokumentation för att öka kvaliteten, likvärdigheten och rättssäkerheten inom vård och omsorg.

Därutöver har två av verksamhetscheferna gått kurs i socialrätt om 7,5 poäng. Utbildningen är ett krav i och med socialkontorets nya LOV-avtal för vård- och omsorgsboenden.

En utbildning för palliativa ombud har genomförts i syfte att ge omvårdnadspersonal spetskompetens om allmän palliativ vård (vård i livets slutskede). Tanken är att de, tillsammans med sjuksköterska, ska kunna sprida kunskap samt ge råd och stöd till medarbetare i det vårdnära arbetet på den egna arbetsplatsen. Arbetet implementering av arbetssätt fortsätter i verksamheterna. Nätverksträffar planeras för ombuden så att utbyte av erfarenheter kan ske och arbetet kan utvärderas.

Kvalitetsutveckling

Hemtjänst Danderyd är med i ett projekt som går ut på att förebygga fallskador där personalen har fått utbildning för att kunna identifiera vilka personer som har en förhöjd fallrisk. De personer som bedömts ha en förhöjd risk erbjuds ett individuellt anpassat träningsprogram av en fysioterapeut och hemtjänstpersonalen finns sedan med som ett stöd i genomförandet av träningsprogrammet. Projektet genomförs tillsammans med Mörby vårdcentral och socialkontoret samt FoU Nordost som står för finansiering och projektutvärdering.

Hemtjänst Danderyd är därutöver med i ett IBIC-projekt. I projektgruppen samverkar medarbetare från Hemtjänst Danderyd och socialkontoret för att utveckla behovsinriktade och systematiska arbetssätt för dem som arbetar med vuxna personer utifrån socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Under året har ytterligare ett vård- och omsorgsboende och Hemtjänsten certifierats enligt Qivo, det kvalitetssäkringssystem som egenregin använder inom vård och omsorg.

Cheferna i ledningsgruppen för vård- och omsorgsområdet har gått igenom, uppdaterat och reviderat riktlinjer och rutiner inom ledningssystemet för kvalitet.

Socialnämnden har granskat alla verksamheter enligt LOV-avtalet och de överenskommelser som produktionsutskottet har med socialnämnden enligt en ny uppföljningsmetod. Det är både SoL och

hälso- och sjukvården som granskas vid uppföljningar. Riktlinjer och rutiner har lagts på intranätet för att underlätta revidering och tillgänglighet.

Rekrytering och bemanning

LSS-organisationen har sedan maj 2017 utökats med en verksamhetschef enligt den överenskommelse som finns med socialkontoret.

Vård- och omsorgsboendena inom Danderyds egenregi har tillsammans med andra kommuner upphandlat tjänsten beredskapssjuksköterska. Tidigare hade egenregin egna anställda sjuksköterskor på natten och upphandlad beredskap kvällstid. Nu är det istället en sammanhållen vårdkedja under kvälls- och natttid där en beredskapssjuksköterska rings in vid behov med en inställetid på 30 minuter.

Hemtjänst Danderyd har under perioden rekryterat ny personal, bland annat en ny gruppchef. Rekryteringsläget vad gäller undersköterskor är fortsatt svårt. Detta gäller i princip i hela Stockholms län.

4 Redovisning av mål (helår)

FÖRSKOLA

Kommentarer till uppfyllelsen av ett urval av utbildningsnämndens resultatmål

Målpuppfyllelsen mäts genom svar i enkäter inom "Våga Visa" till förskolebarnens vårdnadshavare.

Barnen känner sig trygga i verksamheten

Målet är ej uppnått. Målet förutsätter en kundnöjdhet på 100 procent vad gäller trygghet.

Förskolorna i kommunal regi har en kundnöjdhet på 96 procent avseende påståendet "mitt barn är tryggt på förskolan".

Förskolan och pedagogisk omsorg i Danderyd stimulerar och utmanar barnens språkliga förmåga

Målet är ej uppnått. Målpuppfyllelse förutsätter att 90 procent av vårdnadshavarna instämmer i påståendet "Förskolan arbetar med att utveckla mitt barns språk". Genomsnittet för den kommunala produktionens förskolor är 86 procent.

Förskolan och pedagogisk omsorg i Danderyd stimulerar och utmanar barnens matematiska tänkande

Målet är ej uppnått. Målpuppfyllelse innebär att 90 procent av vårdnadshavarna instämmer i påståendet "Förskolan arbetar med att utveckla mitt barns förståelse för matematik". Genomsnittet för den kommunala produktionens förskolor är 86 procent.

Det är viktigt att stimulera och utmana barnens intresse för naturvetenskap och teknik

Målet är uppnått. Målpuppfyllelse innebär att vårdnadshavarna instämmer till 80 procent i påståendet "Förskolorna arbetar med att utveckla mitt barns förståelse för naturvetenskap och teknik". Genomsnittet för den kommunala produktionens förskolor är 84 procent.

Förskolan och pedagogisk omsorg i Danderyd använder digitala lärvärtyg för att stimulera barnens utveckling

Målet bedöms vara uppnått. Alla förskolor har köpt in och använder sig av lärplattor aktivt. Flera förskolor har köpt in andra digitala värtyg som används aktivt av såväl pedagoger som barn.

Pedagogerna har en hög kompetens

Målet är ej uppnått. Målpuppfyllelse förutsätter 50 procent årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen (förskollärare). Genomsnittet för den kommunala produktionens förskolor är 37 procent.

UNGDOM OCH SKOLA

Grundskola och fritidshem

Kommentarer till uppfyllelsen av ett urval av utbildningsnämndens resultatmål

Måluppfyllelsen mäts genom svar i enkäter till skolbarn i olika årskurser och deras vårdnadshavare samt nationell statistik.

Grundskolorna i Danderyd uppvisar studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass

Målet är uppnått. Eleverna vid Danderyds grundskolor har meritvärden som är bland de högsta i landet.

Skolorna i Danderyd arbetar aktivt med att förebygga skillnader i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor

Målet bedöms inte vara uppnått, vilket är en försämring från föregående år. Bland eleverna i årskurs 6 instämmer 63 procent i påståendet att flickor och pojkar behandlas lika av lärarna. Bland eleverna i årskurs 8 instämmer 72 procent.

Arbetsklimatet i Danderyds skolor gynnar elevens utveckling och lärande

Målet bedöms vara uppnått. Måluppfyllelse förutsätter att 80 procent instämmer i påståendet "det råder arbetsro på lektionerna". Bland vårdnadshavare med barn i kommunala regins årskurs 3 instämmer 80 procent i påståendet, medan 79 procent av vårdnadshavarna till elever i årskurs 6 gör det. Bland eleverna i årskurs 6 anser 80 procent att det råder arbetsro på lektionerna, medan 81 procent av eleverna i årskurs 8 instämmer i påståendet.

Andelen vårdnadshavare som upplever att de får tydlig information om hur eleven utvecklas ska öka

Målet bedöms inte vara uppnått. Måluppfyllelse förutsätter att 90 procent av vårdnadshavarna instämmer i påståendet. Vårdnadshavare med barn i årskurs 3 instämmer till 77 procent, vilket är samma siffra som föregående år. Vårdnadshavare med barn i årskurs 6 instämmer till 81 procent, vilket är en minskning från 83 procent föregående år.

Fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande

Målet bedöms inte vara uppnått. Måluppfyllelse förutsätter att 90 procent av vårdnadshavarna instämmer i påståendet. Bland vårdnadshavare med barn i kommunal regis förskoleklasser instämmer 87 procent i påståendet, medan 76 procent gör det av vårdnadshavare med barn i årskurs 3 vilket är en minskning från 91 procent föregående år.

Nyckeltal för grundskolan

Sammanställning över nationella ämnesprov, meritvärde och andel elever som når målen i årskurs 9

Elevers kunskaper - Grundskola (kommunala)	2015	2016	2017	Riksnitt 2017
Nationella prov matematik åk 9, andel % med provbetyg A-F	100,0%	100,0%	97,7%	80,6%
Nationella prov svenska åk 9, andel % med provbetyg A-F	94,9%	100,0%	100,0%	93,7%
Nationella prov engelska åk 9, andel % med provbetyg A-F	100,0%	100,0%	100,0%	95,8%

Elevers kunskaper - Grundskola (kommunala)	2015	2016	2017	Rikssnitt 2017
Meritvärde i åk 9, 17 ämnen (max 340 poäng)	258,7	265,0	269,8	217,7
Andel elever i åk 9 som nått målen, % med betyg A-E	90,8	95,9	92,6	71,8

Gymnasium

Kommentarer till uppfyllelsen av ett urval av resultatmål

Måluppfyllelsen mäts genom avläsning av nationell statistik.

Gymnasieutbildningen i Danderyd uppvisar studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass.

Målet är uppnått. Eleverna vid Danderyds gymnasium har meritvärden som är bland de högsta i landet.

Gymnasieutbildningen i Danderyd ger goda förutsättningar för vidare studier och kommande arbetsliv.

Målet är uppnått. Eleverna vid Danderyds gymnasium blir till övervägande del behöriga att söka till högskola och universitet.

Nyckeltal för gymnasiet

Gymnasieskolan (Danderyds gymnasium) - jämförelse över tid	2016 Danderyds gy	2017 Danderyds gy	2017 riket (kommunala)
Genomsnittlig betygspoäng hos avgångseleverna respektive läsår			
Nationella program	14,7	15,3	14,2
Högskoleförberedande program	14,7	15,3	14,7
Andel elever (%) behöriga till högskola av avgångseleverna respektive läsår			
Nationella program	92,5%	96,2%	71,7%
Högskoleförberedande program	92,5%	96,2%	91,5%
Andel elever (%) med examen från gymnasieskolan inom tre år			
Startår---»	2013	2014	
Examen---»	2016	2017	Riket
Danderyds kommunala gymnasium totalt	72,9%	77,2%	64,8%
Nationella program	72,9%	77,5%	76,2%
Högskoleförberedande program	72,9%	77,5%	77,6%

VÅRD OCH OMSORG

Vård- och omsorgsboenden

Kommentarer till uppfyllelsen av ett urval av socialnämndens inriktningsmål

Målpåföllelsen avseende vård- och omsorgsboenden mäts genom avläsning av Socialstyrelsens enkät 2017 "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?".

Äldreomsorgen i Danderyd bidrar till en trygg och värdig ålderdom med målet att nå högsta kundnöjdhet.

Målet bedöms vara uppnått. Detta är baserat på andelen kunder som har svarat att de sammantaget är "nöjda" eller "mycket nöjda" med sitt vård- och omsorgsboende.

Andel som sammantaget är mycket nöjd/nöjd med sitt vård- och omsorgsboende

	Vård- och omsorgsboenden i kommunal regi
2013	84%
2014	78%
2015	84%
2016	82%
2017	89%

Enligt Socialstyrelsens öppna jämförelser får personalen på egenregins boenden överlag höga betyg för sitt bemötande och de boende känner förtroende för personalen. Dessutom upplever de flesta äldre att deras boende är tryggt.

Upplevelsen av hur maten smakar är generellt sett hög i egenregins vård- och omsorgsboenden. Detta är en effekt av att vård- och omsorgsboendena har egna kök och i huvudsak tillagar maten från grunden. När det gäller den miljön där måltiderna serveras finns det dock genomgående en förbättringspotential. Under 2017 har egenregins koststrateg, tillika legitimerad dietist, arbetat tillsammans med kökens kockar utifrån det kostprogram som produktionsutskottet tidigare fattat beslut om. I detta arbete har ingått såväl strategiska frågeställningar som konsultationer och bedömningar avseende enskilda individers kost- och näringsintag. Detta arbete kommer att fortsätta under 2018.

Den yttre miljön upplevs generellt som ganska till mycket god. Trots de senaste årens investeringar i inomhusmiljön ger dock de boende inom egenregin överlag jämförelsevis låga betyg avseende trivselen i gemensamma utrymmen. Detta indikerar att det finns mer att göra i fastigheterna för att öka trivselen för de boende.

Egenregins vård- och omsorgsboenden har de senaste åren ökat satsningen på aktiviteter för de äldre. Aktivitetsansvariga har exempelvis planerat och genomfört två schemalagda dagliga aktiviteter för de boende såsom besök av vårdhund, allsång, dans, sittgymnastik, korsord och högläsning. De boende engageras även regelbundet i samtal om olika ämnen, till exempel hur det var när man växte upp, i arbetslivet, om familj och vänner, bokpresentationer och dagsaktuella samhällsfrågor. På helgerna har danderydsungdomarna inom ramen för Ung omsorg bidragit med sådana aktiviteter som de äldre framfört önskemål om. Ungdomarna har exempelvis kunna bidra med kunskap om hur man kan använda modern teknik. Dessa generationsöverbryggande möten har också resulterat i ökad förståelse och respekt mellan yngre och äldre danderydsbor. Under året har dessutom anordnats större evenemang där Nobeldagen, helgdagar och högtider uppmärksammas extra samt en särskild satsning på kultur för äldre. Trots de ökade satsningarna på aktiviteter visar omdömena i Socialstyrelsens Öppna jämförelser att det finns utrymme för ytterligare förbättring.

Enligt Socialstyrelsens Öppna jämförelser är de boende relativt sett mer nöjda med möjligheten att

träffa en sjuksköterska vid behov än möjligheten att träffa en läkare. Det finns skäl att kartlägga detta förhållande ytterligare mot bakgrund av de ökade behoven av medicinska insatser för äldre. Framöver förväntas kommunerna ta ett större ansvar även för den avancerade sjukvården i hemmet (ASIH). Detta kommer framförallt att ställa krav på ökad kompetensutveckling för sjuksköterskor.

Hemtjänst

Kommentarer till uppfyllelsen av ett urval av socialnämndens inriktningsmål

Måuppfyllelsen avseende hemtjänst mäts genom avläsning av Socialstyrelsens enkät 2017 "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?".

Målet bedöms vara uppnått. Detta är baserat på andelen kunder som har svarat att de sammantaget är "nöjda" eller "mycket nöjda" med Hemtjänst Danderyd.

Äldreomsorgen i Danderyd bidrar till en trygg och värdig ålderdom med målet att nå högsta kundnöjdhet.

Andel som sammantaget är mycket nöjd/nöjd med sin hemtjänst

	Hemtjänst Danderyd
2013	85%
2014	89%
2015	87%
2016	88%
2017	90%

Nio av tio av Hemtjänst Danderyds kunder är nöjda eller mycket nöjda med de tjänster de får. Av Socialstyrelsens Öppna jämförelser framgår att kunderna överlag är nöjda med personalens bemötande och att de flesta är trygga med att bo hemma med stöd från hemtjänsten. Ett av de områden som Hemtjänst Danderyd kan utveckla är kommunikationen med kunderna, till exempel vid förseningar eller tillfälliga förändringar av den avtalade tiden.

LSS

Kommentarer till uppfyllelsen av ett urval av socialnämndens inriktningsmål

Målet bedöms vara uppnått. Måuppfyllelsen avseende LSS-verksamheten baseras på såväl socialnämndens bedömningar som de externa granskningar som genomförts med stöd av kvalitetssäkringsverktyget Qivo.

Danderyds omsorg för personer med funktionsnedsättning är av högsta kvalitet och bidrar till goda levnadsvillkor.

Det utvecklingsarbete som påbörjades tidigare inom egenregins LSS-verksamheter har fortsatt under 2017 med ett gott resultat och målet bedöms nu vara uppnått. Bland de åtgärder som vidtagits kan nämnas att ledningsorganisationen har stärkts och blivit tydligare. Dessutom har arbetet med riktlinjer och rutiner i kvalitetsledningssystemet samt den sociala dokumentationen utvecklats. Även de kvalitetsgranskningar som genomförts av socialnämnden respektive kvalitetssäkringssystemet Qivo visar att verksamheterna lever upp till kraven i överenskommelsen med socialnämnden.

5 Utmaningar inför framtiden

GEMENSAMMA UTMANINGAR

Heltidsresan

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Kommunal har ingått centralt kollektivavtal (HÖK 16) om att fler ska arbeta heltid. Avsikten med avtalet är att förbättra framtida

kompetensförsörjning inom Kommunals avtalsområde genom ökad attraktivitet, ökad jämställdhet, minskat behov av visstidsanställningar och, i förlängningen, ökad effektivitet och kvalitet i de tjänster som levereras.

Heltidsresan är en långsiktig, partsgemensam angelägenhet för Danderyds kommun och Kommunal, och den plan för heltid som har tagits fram under 2017 ska följas upp årligen fram till den 31 maj 2021. För egenregin antas attraktiviteten som arbetsgivare öka när fler av dem som så önskar ges möjlighet att arbeta heltid. Samtidigt är ett införande av rätt till heltid inte kostnadsneutralt och dessutom riskerar kontinuiteten för kunderna att försämrats om personalens rätt till helhet införs som ett prioriterat mål.

Andel heltidsanställda inom Kommunals avtalsområde är totalt 67,7 procent av de månadsavlönade med tillsvidareanställning i kommunen som helhet. Fördelat på bildnings- och omsorgsförvaltningens verksamhetsområden ser det ut som följer:

Andel heltidsanställda medarbetare i egenregi inom Kommunals avtalsområde

Verksamhetsområde	Andel heltidsanställda i %
Förskolor	89
Skolor	74
Vård och omsorg	49

Införande av rätt till heltid ger upphov till behov av att förändra såväl organisation som arbetssätt i syfte att möjliggöra bemanning som möter verksamhetens behov. Exempelvis behöver bemanningen bli mer flexibel, medarbetare kan behöva arbeta på fler arbetsplatser och så kallade kombinationstjänster kan bli nödvändiga. Även medarbetare som redan arbetar heltid, eller de som väljer att inte öka sin sysselsättningsgrad, kommer att påverkas av förändrade arbetssätt.

FÖRSKOLAN

Förskolechefens pedagogiska uppdrag

Skolinspektionens granskning av förskolechefens ansvar visar att det finns två centrala områden som förskolechefer behöver arbeta med: att klargöra roll- och ansvarsfördelning samt att leda situationsspecifikt i syfte att utveckla den pedagogiska verksamheten. Detta gäller även i Danderyd, där förskolecheferna har relativt små enheter, inget administrativt eller annat ledningsstöd lokalt och ingen att delegera till. En reviderad läroplan väntas under 2018, där högre krav ställs på tydlighet kring förskolechefens roll, ansvar och uppdrag. Frågan om förskolechefens pedagogiska ledarskap förväntas därmed bli än mer accentuerad i kommunen. Förskolornas organisation behöver ses över så att huvudmannen skapar förutsättningar för förskolechefen att vara en pedagogisk ledare.

Digitalisering

Förskolan och skolan ska förbereda barn och elever för ett allt mer digitaliserat samhälle. I förskolans reviderade läroplan kommer det att förtydligas hur barnens digitala kompetens ska stärkas. Det här innebär att förskolor ska ge barnen möjligheter att, på sin nivå, möta och förhålla sig till den moderna digitala teknik som de omges av. Tanken är att pedagoger ska ansvara för att arbetet i barngruppen genomförs så att barnen stimuleras och utmanas i sin användning av digitala verktyg på ett sätt som främjar deras utveckling och lärande. Alla insatser ska leda till ökad måluppfyllelse och ett förbättrat lärande för barn.

Stadieövergångar

När ett barn eller en elev byter skola eller skolform finns risk att viktig information går förlorad. Det kan påverka alla barn och elever, men i synnerhet de som är i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Att övergången fungerar är en betydelsefull faktor för en god skolgång. För att säkerställa att olika aspekter tillgodoses vid övergångar är det av stor vikt att det finns en plan för

överlämning.

När det gäller övergångar för elever i behov av särskilt stöd är elevhälsans roll extra viktig. Det behöver därför vara tydligt vilket ansvar de olika insatserna inom elevhälsan har i samband med övergångar. Den personal som arbetar nära barn och elever har ansvar för att alltid utgå från barnets bästa. I detta ingår att lyssna in barns och elevers inställning så långt det är möjligt i alla frågor som rör denne, och övergångar är en sådan fråga.

I uppdraget ingår också att samarbeta med vårdnadshavare och att samverka med såväl avlämnande som mottagande verksamheter för att stödja barns och elevers övergångar.

Det är viktigt att den information som överlämnas bidrar till att öka den mottagande verksamhetens förståelse, och att den ger redskap och konkreta metoder för hur man kan arbeta vidare med barn och elever på ett gynnsamt och positivt sätt.

Kompetensförsörjning

Det är svårt att rekrytera förskollärare och även rekryteringen av utbildade barnskötare har blivit svårare.

Lokaler

Antalet barn i förskolan minskar och i flera förskolor finns det tomma avdelningar. Överkapaciteten finns i Djursholm, Stocksund och Enebyberg. Utbildningsnämnden finansierar flera tomma avdelningar. Trots detta finns det överkapacitet, framförallt i Djursholm. Den överkapacitet som finns i dag kan inte fortsätta, det är inte ekonomiskt försvarbart.

UNGDOM OCH SKOLA

Kompetensförsörjning

Eftersom det råder lärarbrist i landet och att det finns en relativt stor rörlighet bland lärare samt att lönerna har höjts genom olika statsbidrag har lönerna vid nyrekryteringar ökat avsevärt. Detta har bidragit till att det uppstått en löneglidning på skolorna. Det är av vikt att kommunens skolor är fortsatt attraktiva när det gäller lönenivån för både rektorer och lärare.

Minskat elevunderlag

Vi ser ett minskat elevunderlag i Djursholm redan till nästa läsår och eventuellt kommer detta även vara ett faktum för fler kommuner beroende på hur stor nybyggnationen kommer vara framöver.

Mottagning av nyanlända elever, modersmål och studiehandledning

Enheten för flerspråkighet ansvarar för mottagandet av nyanlända, modersmålsundervisningen samt studiehandledning. Enheten arbetar både mot de fristående och de kommunala skolorna. Enheten är under uppbyggnad och det saknas it stöd för att följa upp undervisningen, effektivt administrera den interkommunala ersättningen samt betalningar till och från skolorna inom kommunen. Enheten har växt och har idag ett 30 tal anställda. Det finns ett behov att tydliggöra riktlinjer kring mottagande av nyanlända, hur studiehandledning bedrivs samt hur skolorna kartlägger de nyanlända elevernas kunskaper. Vidare behövs det kompetensutveckling av personal på skolorna när det gäller språkutvecklande arbete och för att undervisa elever som inte tidigare har gått i skolan eller har en kort skolbakgrund. Under 2018 behöver modellen för finansiering av enheten ses över dessutom ersättningsnivån gällande vad skolorna betalar för studiehandledning och modersmålsundervisning.

Kulturskolan

Intresset av att ta del av Kulturskolans kurser minskar. Detta är ett generellt problem i många av landets kommuner. Elever har blivit mer rörliga, byter kurser och slutar efter en kortare tid än tidigare. Kulturskolan försöker anpassa verksamheten efter vad eleverna önskar genom enkäter. Tack vare det nya systemstödet kan dock fler elever snabbare få en plats i Kulturskolan och kön till populära instrument har minskat eller försvunnit. Det är svårt att anpassa verksamheten efter elevernas rörlighet, eftersom lärare anställs för längre perioder.

Digitalisering

Från och med läsåret 2017/2018 gäller nya skrivningar om digitalisering i grundskolans och gymnasieskolans kurs- och ämnesplaner. Bland annat införs programmering som ett centralt innehåll i teknik- och matematikämnet på grundskolan. Implementeringen av dessa nya skrivningar kommer behöva fortsätta under 2018.

Obligatorisk förskoleklass

Från och med läsåret 2017/2018 är det obligatoriskt att gå i förskoleklass. Det innebär att eleverna blir skyldiga att delta i verksamheten om de inte har giltiga skäl att utebli. Förvaltningen och respektive skola informerar om vad som gäller kring skolplikt och ev. ledighetsansökningar.

Obligatorisk lovskola

Elever i åk 8 och åk 9 som inte bedöms klara av att bli behöriga till ett nationellt yrkesprogram ska erbjudas lovskola i ett eller flera ämnen. De ämnen som eleven behöver få ett godkänt betyg i. Eleven ska erbjudas 50 timmars lovskola under juni månad. Lovskolans timmar kan dock räknas av om eleven erbjudits lovskola på andra lov under läsåret. Detta kan komma att innebära att kommunen behöver erbjuda lovskola i fler ämnen än vad man tidigare har behövt erbjuda. Det behöver också finnas en administration kring detta så att det finns en dokumentation att eleven har erbjudits 50 timmars lovskola. Vidare kan inte kommunen söka statsbidrag för denna obligatoriska lovskola vilket kan komma att leda till en merkostnad.

Lokaler

Det finns flera skolor med omfattande renoveringsbehov som behöver åtgärdas under året. Mest akut är Mörbyskolan där det finns en omfattande vattenskada, Hagaskolan där luftkvaliteten utreds samt Kevingeskolan som inte har ändamålsenliga lokaler eller skolgård. Delar av gymnasiet kommer också att renoveras under 2018 bland annat för att förbättra ljudmiljön.

Övrig skolutveckling

Skolornas arbete med elevhälsa, trygghet och studiero kommer att ses över under 2018.

VÅRD- OCH OMSORG

Hemtjänst Danderyd tar över ansvaret för kommunens natt- och larmpatrull 1 februari 2018

Fram till och med den 31 januari 2018 har ett privat företag avtal med socialkontoret om natt- och larmpatrull inklusive larmadministration för alla kunder i Danderyd. Trygghetslarm under dagtid hanteras av ordinarie hemtjänstutförare för sina respektive kunder. Från och med 1 februari 2018 ändras organisation så att Hemtjänst Danderyd tar över ansvaret för alla trygghetslarm dygnet runt samt för planerade hemtjänstinsatser för alla kunder under natten mellan kl. 22:00-08:00.

Socialkontoret har planer på att implementera digitala trygghetskameror med natttillsyn för äldre. Istället för att en medarbetare från hemtjänsten besöker den äldre hem under natten, så kan en kamera användas och man kommer överens om när kameran ska användas till exempel klockan två på natten. Det här är bättre för de äldre som vill slippa bli störda i sin nattsömn. Hemtjänst Danderyd ser fram emot att få vara med i arbetet med digitaliseringen.

Utökning av dagverksamheterna vid Oliven och Soltorpet

Behovet av dagverksamhet för personer med demensdiagnos ökar i kommunen och det finns många i kö för att få ta del av den tjänsten. Planering sker tillsammans med socialkontoret i syfte att dagverksamheterna Soltorpet och Oliven från och med någon gång under våren ska öka antalet platser.

Översyn av kommunens modell för hemtjänstverksamhet

Socialkontoret har med stöd av externa konsulter inlett en översyn av kommunens modell för hemtjänstverksamhet, exempelvis avseende biståndsbeslut, schablontider och ersättningar. Syftet med översynen är att identifiera förbättringsområden. Beroende på vilka eventuella förändringar översynen resulterar i kan förutsättningarna för att bedriva hemtjänstverksamhet i Danderyds

kommun komma att påverkas. Egenregin deltar i översynen och även andra utförare, företrädare för politiken samt de i kommunen verksamma pensionärsföreningarna planeras att inkluderas i arbetet framöver.

Stimulansbidraget till vård- och omsorgsboendena upphör 2019

Regeringen har sedan 2007 avsatt medel för att stödja kommuner och landsting i deras arbete med att höja kvaliteten i äldreomsorgen. Detta tillfälliga "stimulansbidrag" för utökad bemanning ges sista året 2018, vilket innebär att intäkterna till kommunala regins vård- och omsorgsboenden och dagverksamheten Oliven minskar 2019 med 3,2 mnkr. Beloppet motsvarar cirka 3,3 procent av intäkterna. Statsbidraget används bland annat till aktivitetsansvariga, förstärkning av sjuksköterske- och underskötersketjänster, anställning av ungdomar på helger samt till vårdhund. En sänkning av intäkterna av den storleksordningen riskerar att medföra negativa effekter på verksamhetens kvalitet.

Kompetensförsörjning

Det råder brist på utbildad personal inom vård, skola och omsorg och det är därför viktigt att egenregins verksamheter är fortsatt attraktiva såväl när det gäller lönenivåer och arbetsmiljö som arbetsgivarpolitiken i övrigt. För att kunna få den bästa personalen behöver man vara modern och intressant som arbetsgivare. Ett modernt ledarskap liksom användande av modern teknik är viktiga parametrar i detta sammanhang. Genom att använda och utveckla tekniska lösningar kan tid dessutom frigöras för omvårdnadsarbete och fokus kan riktas mot att leverera kvalitet i stället för tidsödande administration. Det bör även utredas om bemanningen kan optimeras ytterligare genom ökad arbetsdelning och specialisering så att utbildad och särskilt legitimerad personal i högre grad kan fokusera på uppgifter som inte får utföras av andra.

Vilka kvalitetsmål beställaren väljer att sätta och prioritera i sina ersättningsmodeller kan komma att påverka den framtida kompetensförsörjningen. Exempelvis skulle en ökad satsning på serviceinsatser snarare än vårdrelaterade insatser ge utförarna möjlighet att i större utsträckning bemanna med andra yrkesgrupper än relativt sett dyrare, vårdutbildad personal.

Bristen på personal innebär risker för löneglidning, vilket med oförändrad ersättning från beställaren innebär ytterligare bördor för verksamheternas redan ansträngda ekonomi. Likaså kan den så kallade Heltidsresan, införande av rätt till heltid för personer inom Kommunals avtalsområde, åtminstone kortsiktigt förväntas innebära negativa konsekvenser för verksamheternas ekonomi.

Lokaler

Flera av egenregins vård- och omsorgsboenden är gamla, slitna och omoderna. Detta påverkar såväl kundernas upplevelse av verksamhetens attraktivitet som personalens arbetsmiljö. Med tanke på den planerade nybyggnationen av vård- och omsorgsboenden som kommer att drivas i privat regi kan de kommunalt drivna boendenas popularitet komma att minska i jämförelse.